

La Senyora de Tous

Sant Martí de Tous

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Sant Martí de Tous

Coordenades:

Latitud: 41.56093
Longitud: 1.52327
UTM Est (X): 376862
UTM Nord (Y): 4602082

Classificació

Número de fitxa 08226 - 5
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI- XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Núria Cabañas
Data de registre de la fitxa: dl., 17/10/2016 - 02:00

Descripció

La llegenda diu que al castell de Tous hi havia una senyora capriciosa que estava tant acostumada al luxe que qualsevol cosa li era poca i la bona taula era la seva perdició.

Hi ha haver un cuiner que li va fer descobrir que els cervellets de canari eren boníssims però quan va escassejar aquest aliment la feina se li va acabar. Un altre li va fer descobrir un suquet d'ossos molt ben amanits. El bon gust el donava el moll de l'os de bens negres i només de bens negres. Arran d'això, va

acabar amb els bens negres del reu ramat i després els de les seves contradades. La senyora va haver de vendre moltes possessions per aconseguir-ne i aviat es va arruïnar. Desposseïda de tot, es va veure obligada a demanar caritat per poder malviure. Es diu que en una de les masies la mestressa li va donar un crostó de pa i unes nous. Mentre menjava allò les llàgrimes li queien planyent-se del seu infortuni perquè si hagués sabut que el pa amb nous era tan bo encara seria la senyora de Tous.

Observacions:

Referent a la llegenda de la Senyora de Tous, el poeta Jacint Verdaguer en va fer una poesia l'any 1897 recollida a l'obra "Les Obres Completes" i el poeta Jaume Boloix i Canela en va fer un poema l'any 1916 a l'obra "Poesies".

L'origen de la llegenda de la Senyora de Tous es desconeix, no obsant el personatge amb qui està basada va viure fins a mitjans del segle XV. Segons Bernat Roca la llegenda "fa referència a un esdeveniment històric amb base real: la fi del llinatge dels Tous a causa dels deutes que arrossegava el seu patrimoni familiar. [...] l'imaginari popular va fondre dos personatges en un de sol: la vídua Francesca Bertran i la també vídua Beatriu de Tous".

Història

Segons alguns autors, la llegenda de la Senyora de Tous podria referir-se a Beatriu de Vilanova, senyora de Tous i vídua de Bernat de Tous, ja que l'any 1423 el castell es va posar a subasta pública a instància dels creditors.

Bibliografia

- AAVV. (2003): Tous, mil anys d'història. Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1981. Editorial Claret, Sau.
- El Sol de Tous: Butlletí Informatiu del Mil·lenari. Edita: La comissió del Mil·lenari de Sant Martí de Tous. Juny 1978. Núm. 4
- LLACUNA, P; MARCÓ, T. (1995): Rutes per l'Anoia. Història i art. Publicacions Anoia SL. Igualada.
- MONCUNILL, A. (1988): Llegendes de la comarca de l'Anoia. Igualada
- VIDAL, E. (2014): D'unes veus. Històries i llegendes de Sant Martí de Tous. Estudi Puche S.L. Santa Coloma de Queralt.
- VIDAL, E. (1995): Tous, memòria viva. Relats i llegendes. Editorial Claret. Barcelona.